

PERUSOPETUKSEN
AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN
TOIMINTASUUNNITELMA

Hartolan kunta

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto.....	3
2.	Toiminta-ajatus ja tavoitteet.....	3
3.	Sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet	4
4.	Toiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset asiat	5
4.1.	Toiminnan järjestämisen periaatteet.....	5
4.2.	Toimintamaksu.....	5
4.3.	Henkilöstö	6
4.4.	Kuljetukset ja välipalan järjestäminen	6
4.5.	Toiminnan hallinnointi ja rahoitus	7
5.	Toiminnan seuranta ja arviointi	7
6.	Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku	7

1. Johdanto

Kunta voi järjestää itse tai hankkia perusopetuslain (POL 8a luku) mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa muulta julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta. Kunta voi myös hankkia palvelut antamalla tähän tarkoitukseen avustusta palveluntuottajalle. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään ko. lain mukaisesti. Laki ei velvoita kuntaa toiminnan järjestämiseen, mutta jos kunta järjestää itse toimintaa tai tukee sen tuottamista, sen tulee noudattaa opetushallituksen antamia ohjeita saadakseen toimintaan valtionosuutta.

Toimintasuunnitelma on tehty tukemaan Hartolan kunnan perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamista. Toimintasuunnitelmassa ohjeistetaan ja määritellään toiminnan kannalta oleellisia periaatteita.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja käyttää toimintasuunnitelmaa työvälineenään, toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltaja saa toimintasuunnitelman kautta tietoa Hartolan kunnan perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteisistä päätöksistä ja toimintalinjauksista.

Tämä toimintasuunnitelma on voimassa 1.8.2011 alkaen. Toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain ja mahdolliset muutokset viedään sivistyslautakuntaan hyväksyttäväksi. Lakisääteisen toiminnan kehittäminen vaatii vuosittaisia tarkistuksia ja muutoksia toiminnan sisällöllisten, määrällisten ja laadullisten tekijöiden osalta. Näin varmistetaan toiminnan tasalaatuisuus, riittävyys, jatkuva kehittäminen ja arviointi.

Lähtökohtana toiminnan laatua tarkasteltaessa on perusopetuslain 8 a luvussa esitetyt keskeiset toiminnan järjestämisen periaatteet, joita ovat:

- turvallinen ja toimintaan soveltuva toimintaympäristö
- tapaturmavakuutus
- välipala
- riittävä, ammattitaitoinen ja tehtävään soveltuva henkilöstö vastaa ryhmän toiminnasta
- monipuoliset mahdollisuudet ohjattuun ja virkistävään toimintaan
- mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon rauhallisessa ympäristössä
- yhteistyön toteutuminen kodin ja koulun kanssa.

2. Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvu ympäristön tarjoaminen lapselle. Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- Lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- Lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- Varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminta vahvistaa lasten itseluottamusta ja monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Toiminta innostaa ja tukee lapsia omien vahvuuksien löytämiseen ja oman osaamisen kehittämiseen. Toiminta valmentaa itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia luovaan itsensä toteuttamiseen. Tavoitteena on tarjota lapsille heidän tarpeitansa vastaavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuus lepoon ja itsekseen olemiseen. Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat ja lasten omat kokemukset tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa toiminnassa huomioon.

3. Sisällölliset painoalueet ja suunnittelun periaatteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa, jolle ominaista on monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Toimintaa pyritään suunnittelemaan leikki, luova toiminta ja myönteiset elämykset huomioon ottaen. Sisältö pyritään suunnittelemaan siten, että toiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi kokonaisuudeksi, joka tarjoaa sosiaalista vuorovaikutusta, esteettisiä kokemuksia, vireyttä edistävää liikkumista ja ulkoilua sekä mahdollisuuden myös itsekseen oloon ja lepoon. Yhdessä lasten kanssa sovitaan kerhon säännöt, joiden noudattamista valvotaan. Hyviä tapoja ja toisten huomioonottamista korostetaan. Toiminnassa panostetaan erityisesti liikkumiseen ja ulkoiluun ja tuetaan näin lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä. Päivittäinen liikkuminen mahdollistetaan suunnittelulla, jossa omaehtoiselle ja ohjatulle liikkumiselle annetaan riittävästi tilaa. Koulun piha-alue, ympäröivä maasto ja liikuntasali antavat mahdollisuuden monipuoliseen ympärivuotiseen liikkumiseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä. Itsetunnon tervettä kehitystä voidaan tukea antamalla lapselle onnistumisen iloa ja kokemuksia, rohkaisua ja kiitosta. Lapsen tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tukee kiireetön ja turvallinen ilmapiiri pysyvine ihmissuhteineen. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteisiin kuuluu myös eettisen kasvun tukeminen, osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen. Lapsi tarvitsee aikuisen ohjausta ja käyttäytymismallia vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtämiseksi. Osallisuuden edistämiseksi lapsella tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi ja vaikuttaa toiminnan suunnitteluun.

4. Toiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset asiat

4.1. Toiminnan järjestämisen periaatteet

Hartolassa toiminnan kohderyhmänä ovat koulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaat sekä erityisen tuen piirissä olevat oppilaat (POL 17§). Lain mukaan kullekin toiminnan piiriin kuuluvalle oppilasryhmälle tulee järjestää toimintaa.

Toimintaa järjestetään koulupäivinä aamuisin klo 7.30-9.00 ja iltapäivällä klo 13-17. Toimintaa ei järjestetä koulun loma-aikana eikä lauantaiyöpäivinä. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnalla on koululla omat kerhotilat. Sen lisäksi muita tiloja, esimerkiksi liikuntasalia, käytetään niiden ollessa vapaina.

Tulevien koululaisten vanhemmille tiedotetaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta vanhempainillan yhteydessä. Tiedote toiminnasta ja hakemuskaavake toimitetaan keväällä vanhemmille. Hakuaika toimintaan on keväällä ja se ilmoitetaan tiedotteessa vanhemmille. Hakulomake on myös tulostettavissa Hartolan Yhtenäiskoulun internetsivuilta. Toimintaan on mahdollista hakea myös lukuvuoden aikana.

Otettaessa oppilaita aamu- ja iltapäivätoimintaan heihin sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisesta tehdään hallinnollinen päätös. Toimintaan pyritään valitsemaan kaikki ne lapset, joille toiminta on perusopetuslain mukaisesti tarkoitettu. Turvallisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutumisen lähtökohtana on sopiva ryhmäkoko. Ryhmäkoon määrittämiseen vaikuttavat ryhmän toimintaympäristö ja oppilaiden erityiset kehitykseen ja terveyteen liittyvät tarpeet.

Pääsääntönä on että ryhmässä on korkeintaan 15 lasta. Vuosittaisen tarpeen perusteella iltapäivätoiminta toimii joko yhtenä tai kahtena eri ryhmänä. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla ryhmään sijoittamisessa huomioidaan oppilaan ikä ja kehitysvaihe. Kelpoisuusehdot täyttävän ohjaajan lisäksi ryhmässä voi olla mukana myös koulunkäyntiavustajia.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa noudatetaan Hartolan Yhtenäiskoulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Toiminnassa mukana olevat lapsilla on kunnan toimesta ryhmätapaturmavakuutus.

4.2. Toimintamaksu

Hartolassa 760 tunnin osalta aamu- ja iltapäivätoiminnan maksu on 80 euroa. Maksu voidaan periä jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- tai iltapäivätoimintaan. Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Samoin jos lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- tai iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä, maksusta peritään vain puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko

kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Toimintaan osallistumisesta ei voida periä muita maksuja.

Perheellä on ilmoitusvelvollisuus, jos se luopuu aamu- ja iltapäivähoitopaikasta kesken lukuvuoden, jolloin maksuvelvollisuus lakkaa sen kalenterikuukauden lopussa, kun ilmoitus on saatu koulutoimistoon.

Maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Maksuvapautuksen tai alennuksen liitteeksi tarvitaan sosiaalityöntekijän lausunto. Päätöksen vapautuksesta/alennuksesta tekee sivistystoimesta vastaava viranhaltija. (POL 19.12.2003§ 48f)

4.3. Henkilöstö

Lasten kanssa työskentelevän ohjaajan tulee esittää rikosrekisterilain 6 § 2 momentissa tarkoitettu rikosrekisteriote työnantajalleen. Valtioneuvoston asetuksessa (115/2004) säädetään perusopetuslain 8a luvussa tarkoitettun aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kelpoisuusehdoista.

Kelpoisia aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajiksi ovat erilaisten harrastusten ja muun vapaa-ajan toiminnan ohjaajat sekä lasten hoitoon ja kasvatukseen perehtyneet henkilöt.

Kelpoisuusvaatimuksena on esimerkiksi:

- soveltuva korkeakoulututkinto (esim. sosionomi AMK)
- ammatillinen perustutkinto tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot
- näyttötutkintona suoritettava soveltuva ammattitutkinto

Vastuuohjaaja neuvoo uutta työntekijää ja kertoo päivärytmistä sekä muista huomioitavista seikoista, sekä tutustuttaa iltapäiväkerhon perehdyttämiskansioon.

4.4. Kuljetukset ja välipalan järjestäminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuville lapsille ei järjestetä erillisiä koulukuljetusten ulkopuolisia kuljetuksia, vaan huoltajat huolehtivat lastensa tuomisesta aamutoimintaan ja hakemisesta iltapäivätoiminnasta.

Perusopetuslain 8a luvun 48 d § mukaan iltapäivätoimintaan osallistuvalla oppilaalla on oikeus välipalaan opintososiaalisena etuna. Päivittäin tarjottava välipala on vaihteleva ja täysipainoinen. Toimintaan osallistuville lapsille tarjotaan välipala koulun ruokalassa klo 14. Aamuisin kukin perhe huolehtii lapsensa aamupalasta. Omat eväät voi syödä iltapäiväkerhon tiloissa.

Toiminnan hallinnointi ja rahoitus

Kunta vastaa siitä, että toimintaa toteutetaan 1.8.2004 voimaan tulleen lainsäädännön ja opetushallituksen antamien toiminnan perusteiden mukaan.

Toimintaa hallinnoi Hartolan sivistystoimi. Hartolan kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnasta kokonaisvastuu on sivistyslautakunnalla. Aamu- ja iltapäivätoimintaa rahoitetaan kunnan budjettiin varatulla määrärahalla ja asiakkailta palvelusta perittävillä kuukausimaksuilla.

5. Toiminnan seuranta ja arviointi

Perusopetuslain 8 a luvun 48 c § mukaan kunnan tulee arvioida antamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa, sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arvioinnin tarkoituksena on turvata toiminnan tavoitteiden toteutuminen sekä laadullisten tekijöiden kehittyminen. Arviointien keskeiset tulokset tulee julkaista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta tilastoidaan 20.9. tilanteen mukaiset toiminnassa mukana olevien oppilaiden lukumäärät. Tilastotiedot kootaan Tilastokeskuksen kuntalomakkeelle. Toimintaan osallistuvien oppilaiden ja ryhmien määrä luovat perustan lakisääteisen iltapäivätoiminnan kuntakohtaisen valtiosuuden määräytymiseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan laatua seurataan huoltajille kohdistetuilla kyselyillä ja osallistumalla mahdollisiin maakunnallisiin ja valtakunnallisiin arviointeihin. Arviointien keskeiset tulokset julkistetaan ja annetaan tiedoksi sivistyslautakunnalle.

6. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku

Aamu- ja iltapäivätoiminnan laki velvoittaa kunnan olemaan yhteistyössä kotien, koulujen ja aamu- ja iltapäivätoimintaa tuottavien tahojen kesken. Eri toimijoiden välisen vuorovaikutuksen tarkoituksena on lisätä oppilaan tarpeiden tunnistamista. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä oppilasta koskevien asioiden hoidossa. Toiminnan onnistumisen kannalta on tärkeää, että oppilaan ja huoltajien toiveet toiminnan sisällöstä otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa noudatetaan perusopetuslain 40§ mukaisia määräyksiä henkilötietojen salassapidosta ja niiden käsittelystä.

Kodin kasvatustyön tukeminen edellyttää avointa ja luottamuksellista vuorovaikutusta kodin kanssa. Vanhempien kanssa pyritään keskustelemaan päivittäin lasta hakiessa. Yhteydenpitoa hoidetaan myös

koulun reissuvihkon ja Wilman avulla sekä puhelimitse. Vanhemmille järjestetään tarvittaessa iltapäivätoiminnan vanhempainiltoja ja ohjaajat voivat osallistua koulun vanhempainiltoihin. Toiminnan järjestämisessä tehdään yhteistyötä koulun kanssa, tavoitteena on tiivistää yhteistyötä oppilaan parhaaksi. Iltapäivätoiminnan ohjaajien, oppilaiden, opettajien sekä koulun muun henkilöstön välisellä yhteistyöllä luodaan rakenteet toimivalle ja säännölliselle yhteistyölle sekä yhteiselle toimintakulttuurille.

Iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä rehtorin, opettajien ja koulunkäyntiavustajien kanssa. Toiminnassa huomioidaan koulun opetussuunnitelma. Iltapäivätoiminnan ohjaajat ja opettajat informoivat toisiaan koulutyössä ja iltapäivätoiminnassa tapahtuvista muutoksista. Opettajien, avustajien ym. henkilökunnan kanssa on mahdollista tehdä yhteistyötä vaivattomasti toimittaessa samassa rakennuksessa.

Koulun oppilashuollon tehtävänä on huolehtia oppilaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. On tärkeää, että oppilaan päivän kokonaisuudessa koulun opetushenkilöstö, iltapäivätoiminnan henkilöstö ja koulun oppilashuolto toimivat keskenään luontevassa vuorovaikutuksessa. Iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas voi osallistua myös koulun kerhotoimintaan.

Iltapäivätoiminnassa noudatetaan yleisiä tavoitteita ja sisältöjä myös niiden oppilaiden kohdalla, joilla on erityisen tuen päätös. Toimintaan otettaessa tarkastellaan koko ryhmän toimivuutta ja oppilaan mahdollisuuksia toimia ryhmässä. Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan toiminta pyritään järjestämään tarvelähtöisesti. Huoltajan kanssa sovitaan, kuinka oppilaan erityiseen tukeen, kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet huomioidaan ja ne kirjataan.